

**Centropa Alapítvány
2014 - Éves Beszámoló**

Kitekintés

A következő éves beszámoló a Centropa Alapítvány 2014-es éves tevékenységét mutatja be. Az év folyamán folytattuk azt az emberfeletti erőfeszítő munkát, amivel véleményünk szerint, innovatív oktatási programjainkon keresztül megőrizhető 20. századi magyar zsidó emlékezet. Sikeresen tovább bővítettük és fejlesztettük meglévő projektjeinket, megerősítettük és kiterjesztettük tanári hálózatunkat Magyarországon, és további új utakat kerestünk, hogy minél több magyar iskolai tanárt és a diákot bevonjunk és megismertessünk programjainkat.

Lássuk milyen konkrét fejlesztések történtek:

- Elkészítettük **új multimédiás filmünket** Domonkos Miksáról, ami fiának, Domonkos Istvánnak több mint 20 órás életinterjúja alapján készült. Több mint 75 régi családi fotót archiváltunk, és szorosán együtt dolgoztunk budapesti is jeruzsálemi fotó archívumokkal. **Több információ a 3. oldalon**
- Három **tanároknak szóló szemináriumot** szerveztünk. 2014-ben, több országot átfogó regionális tanárképzést is tartottunk, ahol 35 tanár vett részt, a visegrádi országokból. Tanárképző szemináriumot szerveztünk 30 új magyarországi középiskolás tanárnak is, valamint egy veterán tanároknak szóló szemináriumot, ahol a tanatok elmondhatták tapasztalataikat képzeinkkel és módszerünkkel kapcsolatban. Hála ennek a programnak, megerősítettük és kiszélesítettük kapcsolatunkat a tanárokkal, ami segít minket majd a jövőben, hogy jelentős előrelépéseket tudjunk eszközölni módszerünkben. **Több információ a 4. oldalon**
- Folytattuk **vándorkiállításunk** utaztatását országszerte, ahogy ezt Lengyelországban és Szlovákiában is tettük. *‘Történetek egy családi albumból’* címet viselő a Centropa Alapítvány által létrehozott kiállítás, nagy sikerrel járja az országot, valamint *‘A zsidó emlékezet évszázada’* című kiállításunk hosszú évek kihagyása után, ismét megtekinthető volt a környező országokban, köszönhető ez a hozzá kapcsolódó szemináriumnak. 2014-ben 19 iskolában és kulturális központban voltak láthatóak a kiállítások. **Több információ a 5. oldalon**
- **Video készítési versenyt** hirdettünk, amihez egy egyeztető **találkozót** is szerveztünk. Ebben az évben diákok számára hirdettük meg video versenyünket *‘Városom zsidó emlékezete’* címmel és hozzá kapcsolódóan, találkozót is tartottunk immár második alkalommal. A diákok által készült videók, városuk zsidó emlékezetét dolgozták fel, angol nyelven is. Májusban a legjobbakat díjaztuk egy ünnepélyes díjátadó keretén belül. Díjat nem csak a video készítők kaptak, hanem minden tanár és diák, aki az év során különböző projekteket valósított meg a Centropa anyagait és módszereit felhasználva. **Több információ a 6. oldalon**
- Folytattuk a **Café Centropa** néven futó, holokauszt túlélőknek szóló programunkat. Ez a program nagyon fontos és kivételes munkák során. Nem csak kulturális programokat szervezünk túlélőinknek, hanem rendszeresen találkoznak fiatal diákokkal, hogy beszélgessenek velük. Úgy véljük, ez a legjobb módja a történelem oktatásnak, ha a

túlélők személyesen mesélnek. Felejthetetlen alkalmak ezek az időseknek, a diákoknak és tanáraiknak egyaránt. **Több információ a 7. oldalon**

- Megújult **magyar nyelvű honlapunk**. A www.centropa.org honlapjának megváltozása óta, a legnagyobb feladat az volt, hogy az összes magyar nyelvű életinterjút, a hozzájuk tartozó családi fotókat, és oktatási anyagainkat feltöltsük egy új honlap felületre, ami a www.centropa.hu oldalon található meg. Ez az új weblap struktúránk része. Az év elején ezt az óriási lépést megtettük.

Új multi- médiás film Domonkos Miksáról: *A pokol polgármestere*

Multimédiás filmjeink kulcs fontosságúak a Centropa sikeres oktatási programjainak. A filmek személyes élettörténeten keresztül, sokkal életszerűbben segítik a történelem tanulást.

Ez a figyelemre méltó történet egy zsidó katonáról szór, aki a Magyar Királyi Honvédség kitüntetett katonája volt, és fontos szerepet játszik a mi oktatási programunkban. Domonkos Miksa katonatiszt volt, mind a Monarchia idején, mind a két világháború közötti Magyarországon, és az ő kimagasló képességei, minthogy jó szervező, vezető, és tárgyaló volt, fontos személyé tették a második világháború idején. Ő lett a Zsidó Tanács főtitkára, - és ezzel, mint ahogy fia István fogalmazott - "a gettó polgármestere". Szorosan együttműködött igaz keresztény honfitársaival, Ocskay Lászlóval, Szalai Pállal, vagy a svéd diplomatával, Raoul Wallenbergel. Ezek az emberek együtt, ezek a valódi hősök, számtalan életet mentettek meg, és közülük kettő a jó cselekedeteiért saját életével is fizetett. A háború után, azzal vádolták meg a kommunisták, hogy megölte Raoul Wallenberget. Domonkos Miksa 6 hónapot töltött börtönben az AVO Andrásy húti székházában, ahol fizikailag és mentálisan is megkínózták. Ahogy közeledett a halála, kirakták őt a börtönből és hazaküldték, ahol hamarosan meghalt.

Ez nem egy film csupán a holokausztról, és nem úgy interpretálva, ahogy oly gyakran a diákok találkoznak ezzel a témával. Ez a történet arról szól, amikor a világ elsötétült, és egy maroknyi ember valami nagyon figyelemre méltót tett. Ők nem csak a saját belső erkölcsi hangjukra hallgattak, hanem együtt dolgoztak sok ember életének megmentésében. A pokol polgármestere, egy erőteljes, elegáns film, ami által a diákok és a felnőttek inspirálódnak, tanulnak a történetből, amit aztán átadhatnak egymásnak.

A film a Claims Conference, és Magyar Holokauszt Emlékév támogatásával jött létre.

Tanárképző szeminárium

A Holokauszt Emlékév keretében három tanárképző szemináriumot szerveztünk. Ezek a szemináriumok segítettek nekünk, hogy a tanárok tevékenyen részt vegyenek oktatási tevékenységünkben. Anélkül, hogy a tanárok ne lennének aktív partnereink, a Centropa oktatási programjai nem lennének olyan hatékonyak és hasznosak.

Regionális szeminárium Budapesten: Ezt a szemináriumot februárban szerveztük meg, 37 tanár részére, akik Lengyelországból, Szlovákiából, Csehországból és Magyarországról érkeztek. Ez a képzés szorosan kiegészült az utazó kiállításunk bemutatásával, ami fokozta a visegrádi országok tanárainak együttműködését. A legtöbb tanár, aki eljött a képzésre, először hallott a Centropáról, először vett részt nemzetközi tanárképzésen, és először dolgozott együtt egy nemzetközi csapatban, más országok kollégáival. Tíz tanár fogadta a kiállítást a szeminárium után, és öten közülük részt vettek a Centropa Nyári Akadémiáján is. További tíz tanár pedig különböző projektet valósított meg, amelyek mind a Centropa anyagira épültek. A program a Visegrádi Alap támogatásával jött létre.

Az ún. **“feedback” szeminárium** veterán tanáraink részére Budapesten 2014. október 30-31 között zajlott. Ez egy műhelymunkára épülő találkozó volt középiskolás tanárok részére. Összesen 30 oktató jött el, Magyarország számos pontjáról. Pluszban öregtalálkozót is szerveztünk számukra, ahol egy vacsora keretében beszélgethettek interjúalanyainkkal. A műhelymunka során a tanárok bemutatták saját óraterveiket, projektjeiket, és személyes élményeiket is megosztották a munkájukkal kapcsolatban. A jelenlevők bekapcsolódtak egy video készítési képzésbe, ahol a video készítés alapjait sajátíthatták el, és levetítettük nekik az új oktatófilmünket, amit Domonkos Miksárról készítettünk. Kikértük a véleményüket a filmről, hogy még a film végleges elkészülése előtt, a véleményük alapján módosíthassunk a legszükségesebb pontokon. Egyúttal a film alapján készíteniük kellett óraterveket és megoszthatták különféle oktatási ötleteiket is.

Tanárképző szeminárium Szegeden. 2014. November 21-23. között tanárképző szemináriumot szerveztünk 30 új tanároknak, akik korábban még nem ismerték a Centropát. Az új oktatóknak bemutattuk munkánkat, megmutattuk az élettörténeteken és régi fotókon alapuló adatbázisunkat, az oktatási anyagainkat, és a *“Történetek egy családi albumból”* című vándorkiállításunkat, valamint bemutattuk a Café Centropa programunkat is, ahol a diákoknak lehetősége van találkozni interjú alanyainkkal.

Vándorkiállításunk ország szerte

“Történetek egy családi albumból” a Centropa vándorkiállítása, amit az amerikai külügyminisztérium és a budapesti Holokauszt Emlékközpont anyagi támogatása biztosított. A kiállítás nagy sikerrel járja az országot.

A kiállítás tematikus egységek mentén épül fel, mint a: munka, az iskola, a katonaság, a vallás, portrék, a holokauszt, nyaralás, szabadidő. A látogatókat nagyméretű fotók fogadják, melyek 1890-1990 között készültek, és amelyek a Centropa magyar adatbázisának részét képezik. A kísérő szövegek kétnyelvűek, angol és Magyar nyelven is olvashatóak.

2014-ben a kiállítás a következő iskolákban járt:

- 2014 Január – Február – Krúdy Gyula Gimnázium – Nyíregyháza
- 2014 Február – Március – Munkácsy Mihály Gimnázium – Kaposvár
- 2014 Március – Április – Szegedi zsinagóga
- 2014 Április – Szent István Gimnázium – Budapest
- 2014 Április – Május – Fazekas Mihály Gimnázium – Budapest
- 2014 Szeptember – Október – Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar
- 2014 November – Szegedi Egyetem
- 2014 December – 2015 Január - Radnóti Miklós Gimnázium – Szeged

A projekt anyagi fedezetét a Holokauszt Emlékév pályázatán elnyert pénzüsszeg, valamint a kaposvári Munkácsy Mihály Gimnázium, a nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium, a Budapesti Fazekas Mihály Gimnázium, a Debreceni Egyetem, és a szegedi Radnóti Miklós Gimnázium anyagi hozzájárulása biztosította.

A másik vándorkiállításunk a *“Zsidó emlékezet évszázada”* azt mutatja be, hogy hogyan éltek a zsidó közösségek a 20 században Magyarországon, Lengyelországban, Csehországban, Szlovákiában, Szlovéniában és Ausztriában. 40 db. roll up technikával készült poszter sokoldalúan mutatja be a zsidó életet a következő témák mentén: munka, az iskola, a katonaság, a vallás, portrék, holokauszt, nyaralás, szabadidő. A kiállítás a Magyar Külügyminisztériummal partnerségben jött létre, néhány évvel ezelőtt. A kiállítás már rég nem utazott, de köszönhetően a visegrádi tanároknak szervezett szemináriumnak, 10 szlovákiai, magyar és lengyel helyszínre tudott utazni a kiállítás.

- 2014 Március – Április – Szlovákia: Bánská Stivavnica, Michalovce, és Presov
- 2014 Április – Magyarország: Budapest, Marczibányi Kulturális Központ
- 2014 Október – December – Lengyelország: Czestochowa, Łambinowice, Lubliniec, Sobków, Kielce, Swory, Bydgoszcz

A kiállítás utaztatását a Visegrádi Alap támogatásával tudtuk biztosítani.

Video verseny és találkozó

Május 23-án közel 100 tanárral és diákkal töltöttük a délutánt Magyarország minden szegletéből. A legjobb videókat, tanári óraterveket és projekteket díjaztuk. A Centropa Alapítvány ezt a különleges eseményt azoknak szervezte, akik a 2012/2013-as tanévben bekapcsolódtak oktatási programjainkba és projektjeinkbe. 27 tanár és 60 diák volt jelen az eseményen, valamint interjúalanyink és további meghívott vendég.

Kilenc iskola vett részt a video készítési versenyünkben, aminek a "Városom zsidó emlékezete" címet adtuk. A projektben a diákok saját városuk, falujuk, zsidósággal kapcsolatos történeteit mondták el 5-10 perces videofilm keretén belül. A filmek saját kutatásukon alapulnak, saját maguk által gyűjtött képek, maguk által írt forgatókönyv alapján. Nem csak magyarul, hanem angol nyelven is nézhetőek a filmek, amit így más országok diákjai is megértene.

A tanárok óratervei közül 7 került díjazásra, amelyek a Centropa anyagára vagy módszerére alapulnak, amelyeket az együtt töltött alkalmak során ismertek meg és sajátítottak el. Összesen ezen kívül a tanárok által benyújtott, összesen tizenegy különleges projekttervet is díjaztunk. Kíváncsian vártuk, hogy ők hogyan hasznosítják a Centropa anyagait az iskolákban (például kisebb kiállítások, családi kutatási projektek, interjúk, stb).

Ezzel az eseménnyel meg szeretnénk volna köszönni a tanárok rendkívüli munkáját, valamint azt akartuk megmutatni, hogy milyen fontos szerepet játszanak így az antiszemitizmus elleni harcban, és abban, hogy a diákok egy nyitottabb és toleránsabb magyar társadalomban éljenek. Rendkívül fontos, hogy elismerjük a tanárok és diákok munkáját. Így biztosak lehetünk benne, hogy érezni fogják ösztönözésünket továbbra is.

Café Centropa

2014 ben 8 alkalommal rendeztük meg idős klubunkat. Alkalmanként interjúalanyaink is ellátogattak több tucat iskolába, iskolai alkalmakra, ahol diákokkal találkoztak. Ezek mindig rendkívüli alkalmak, amikor diákok kérdezhetnek az életükről és a holokauszt borzalmairól. A 2014-es évben, a Café Centropa életében is az oktatás volt a fókuszban. Ez egy egyedülálló és különleges lehetőség a diákoknak. Kérdéseket tudnak feltenni és személyes beszélgetést tudnak folytatni a túlélőkkel. A kezdeményezést megnyitottuk azon túlélők számára is, akik ugyan nem voltak a Centropa interjúalanyai, de szívesen vennének részt az eseményen. A kulturális összejövetelek helye a Bálint Zsidó Közösségi Ház Budapesten.

Költségvetés

Domonkos Film -költségek	HUF	EUR
filmfelvételek és archív fotók jogdíja	396683	1287,931818
szinkron és narráció	385145	1250,470779
animáció + zeneszerzés	1700375	5520,698052
egyéb (time-lapse technika, nyomtatás, fordítás)	423566	1375,214286
Összesen	2905769	9434,314935

Visegrad szeminárium költségek	HUF	EUR
Szakértői díjak (előadó, koordinátor, partner intézmény Lengyelország) teljes összeg	669565	2173,912338
Szállás és ellátás teljes összeg	1644897	5340,574675
Utazási költség teljes összeg	617212	2003,935065
Fordítás tolmácsolás összköltsége	508000	1649,350649
Irodai eszközök és fogyóeszköz összköltsége	47991	155,8149351
Egyéb	324842	1054,681818
Összesen	3812507	12378,26948

Októberi workshop költségek	HUF	EUR
Szállás	342426	1122,708197
Fotós	76200	249,8360656
Szakember-video készítéshez	30000	98,36065574
Utazási költség	103725	340,0819672
Étkezés	526400	1725,901639
Összesen	1078751	3536,888525

Novemberi szeminárium költségek	HUF	EUR
Szállás	842150	2716,612903
Étkezés	712040	2296,903226
Terembérlet	202500	653,2258065
Fotós	127000	409,6774194
“Welcome” csomag	14711	47,45483871
Utazási költség	260000	838,7096774
Névkártyák	7620	24,58064516
Szemináriumi aszisztens	80000	258,0645161
Összesen	2246021	7245,229032

Díjátadó-“Town Hall meeting”-költségek	HUF	EUR
Zenekar	152400	494,8051948
Oklevelek nyomtatása	70041	227,4058442
Ajándékutalvány a díjazottaknak	636000	2064,935065
Technika, hang, projektor, színpad	107950	350,487013
Papír, nyomtató patron	40146	130,3441558
Koordinátor díja	120650	391,7207792
Étkezés	120650	391,7207792
Fotós	50800	164,9350649
Szállás	22337	72,52272727
Összesen	1320974	4288,876623

Kiállítás 1 - költségek	HUF	EUR
Kiállítás szállítása	63500	208,1967213
Kiállítás szállítása	12800	41,96721311
Kiállítás szállítása	70104	229,8491803
Kiállítás szállítása	73152	239,842623
Kaposvári kiállítás megnyitó	3670	12,03278689
Összesen - Kiállítás 1	223226	731,8885246
Kiállítás szállítása - Szlovákia összes helyszínére	183792	602,5967213
Kiállítás szállítása - Lengyelország összes helyszínére	373980	1226,163934
Összesen - Kiállítás 2	557772	1828,760656
Összesen a kiállítás szállítása 2014-ben	780998	2560,64918

Café Centropa költségek	HUF	EUR
Étel	400400	1300
Program	184800	600
Utiköltség	46200	150
Nyomtatás, irodai költségek	61600	200
Ünnepi vacsora	184800	600
Fotós	123200	400
Koordinátor	501424	1628
Összesen	1502424	4878

Adminisztráció, egyéb költségek	HUF	EUR
Centropa vezető fizetése	3307420	10738,37662
Aszisztens-web aszisztencia	215900	700,974026
egyéb munkatárs(fordító, pénzügyi aszisztens, fuvar, arculat)	406400	1319,480519
Könyvelő	417000	1353,896104
Jogász	200000	649,3506494
Banki költségek	82414	267,5779221
Telefon	105807	343,5292208
Irodai eszközök	304296	987,974026
Utazási költség	92010	298,7337662
Egyéb	13899	45,12662338
Összesen	5145146	16705,01948

Teljes végösszeg	19414890	63035,35714
-------------------------	-----------------	--------------------

2014-ben elnyert támogatások összesítése	HUF	EUR
Holokauszt Emlékév	5000000	16233,76623
Visegrad Alap	3955076	12841,15584
Gallic Alapítvány	1408260	4572,272727
Amerikai Nagykövetség	798758	2593,37013
Centropa Bécs	1365876	4434,662338
MAZSÖK	182590	592,8246753
Konrad Adenauer Alapítvány	1700000	5519,480519
Friedrich Ebert Alapítvány	526400	1709,090909
Claims Conference - Café Centropa	1502424	4878
Claims Conference – Domonkos film	1700000	5519,480519
Norvég Civil Alap (csak kis része 2014 -ben)	2353503	7641,243506
Összesen	20492887	66535,3474